ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2023/162

od 23. siječnja 2023.

o misiji Europske unije u Armeniji (EUMA)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 42. stavak 4. i članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Na sastanku Europske političke zajednice održanom u Pragu 6. listopada 2022. Republika Armenija i Republika Azerbajdžan potvrdile su svoju predanost Povelji Ujedinjenih naroda i Deklaraciji dogovorenoj u Alma-Ati 21. prosinca 1991., u kojima te dvije države jedna drugoj priznaju teritorijalnu cjelovitost i suverenitet.

(2) U dopisu koji je primio Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) ministar vanjskih poslova Republike Armenije pozvao je Uniju da rasporedi civilnu misiju u Armeniju u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP).

(3) Vijeće je 19. siječnja 2023. odobrilo koncept upravljanja krizama za moguću civilnu misiju ZSOP-a u Armeniji. Tu bi misiju stoga trebalo uspostaviti.

(4) Politički i sigurnosni odbor (PSO) trebao bi, u sklopu odgovornosti Vijeća i Visokog predstavnika, provoditi politički nadzor nad misijom ZSOP-a u Armeniji, strateški je usmjeravati te donositi odgovarajuće odluke u skladu s člankom 38. trećim stavkom Ugovora o Europskoj uniji (UEU).

(5) Potrebno je u pregovorima dogovoriti i sklopiti međunarodne sporazume koji se odnose na status postrojbi i osoblja pod vodstvom Unije te na sudjelovanje trećih država u misiji.

(6) Misija će se provoditi u kontekstu situacije koja se može pogoršati i koja bi mogla ugroziti ostvarenje ciljeva vanjskog djelovanja Unije kako su određeni u članku 21. Ugovora,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Misija

1. Unija uspostavlja civilnu misiju Europske unije u Armeniji (EUMA) u okviru ZSOP-a.

2. Misijom EUMA Unija, kao nepristran i vjerodostojan akter, među ostalim doprinosi stvaranju sigurnog i stabilnog okružja u područjima Armenije pogođenima sukobima, unutar kojeg će poboljšanje sigurnosti ljudi i normalizacija odnosa između Armenije i Azerbajdžana na terenu omogućiti daljnji napredak prema mogućem mirovnom sporazumu.

Članak 2.

Mandat

1. Strateški je cilj misije EUMA doprinijeti smanjenju broja incidenata u pograničnim i sukobima pogođenim područjima Armenije, smanjiti razinu rizika za stanovništvo koje živi u takvim područjima i time doprinijeti normalizaciji odnosa između Armenije i Azerbajdžana na terenu.

2. U tu svrhu misija doprinosi izgradnji povjerenja između Armenije i Azerbajdžana na načine kojima se čuva vjerodostojnost koju ima kao nepristrani akter:

(a) promatranjem putem rutinskih ophodnji i izvješćivanjem o stanju na terenu i svim incidentima povezanima sa sukobima kako bi se osiguralo detaljno poznavanje sigurnosne situacije;

(b) doprinošenjem sigurnosti ljudi u područjima pogođenima sukobom, među ostalim prikupljanjem informacija putem *ad hoc* ophodnji i izvješćivanjem o situacijama u kojima su, zbog izravnih ili neizravnih posljedica sukoba, ugroženi životi i temeljna ljudska prava;

(c) na temelju svojih aktivnosti iz podstavaka (a) i (b), a zahvaljujući svojoj stalnoj i vidljivoj prisutnosti na terenu, doprinošenjem izgradnji povjerenja između stanovništva Armenije i Azerbajdžana i, ako je to moguće, među tijelima tih zemalja, radi potpore miru i stabilnosti u regiji.

3. Međunarodno humanitarno pravo, ljudska prava i načelo rodne ravnopravnosti, zaštita civila i programi u okviru Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda (RVSUN) 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti, RVSUN-a 2250 (2015) o mladima, miru i sigurnosti te RVSUN-a 1612 (2005) o programima za djecu i oružane sukobe u potpunosti se integriraju i proaktivno uključuju u strateško i operativno planiranje, aktivnosti i izvješćivanje misije.

Članak 3.

Zapovjedni lanac i struktura

1. Misija, kao operacija za upravljanje krizama, ima jedinstven zapovjedni lanac.

2. Sjedište je misije u Armeniji.

3. Struktura misije usklađena je s njezinim dokumentima o planiranju.

Članak 4.

Zapovjednik civilne operacije

1. Glavni direktor službe za civilno planiranja i vođenja (CPCC) zapovjednik je civilne operacije za misiju. CPCC je na raspolaganju zapovjedniku civilne operacije za planiranje i vođenje misije.

2. Zapovjednik civilne operacije, pod političkim nadzorom i strateškim usmjeravanjem PSO-a te pod općom nadležnošću Visokog predstavnika, izvršava zapovjedništvo i nadzor nad misijom na strateškoj razini.

3. Zapovjednik civilne operacije osigurava pravilnu i učinkovitu provedbu odluka Vijeća i PSO-a u pogledu vođenja operacija, među ostalim davanjem, prema potrebi, uputa voditelju misije na strateškoj razini te pružanjem savjeta i tehničke potpore voditelju misije.

4. Zapovjednik civilne operacije izvješćuje Vijeće posredstvom Visokog predstavnika.

5. Sve upućeno osoblje ostaje pod punim zapovjedništvom nacionalnih tijela države koja ga upućuje u skladu s nacionalnim pravilima, dotične institucije Unije odnosno Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD). Navedena tijela prenose operativni nadzor nad svojim osobljem na zapovjednika civilne operacije.

6. Zapovjednik civilne operacije u cijelosti je odgovoran za osiguravanje pravilnog izvršavanja obveze dužne pozornosti Unije.

7. Zapovjednik civilne operacije, voditelji delegacija EU-a u Armeniji i Azerbajdžanu i posebni predstavnik Europske unije za Južni Kavkaz i krizu u Gruziji („PPEU”) prema potrebi se međusobno savjetuju.

Članak 5.

Voditelj misije

1. Voditelj misije odgovoran je za misiju te izvršava zapovjedništvo i nadzor nad njom na terenu. Voditelj misije odgovara izravno zapovjedniku civilne operacije i djeluje u skladu s njegovim uputama.

2. Voditelj misije predstavlja misiju u okviru njezina područja nadležnosti.

3. Voditelj misije odgovoran je za upravljanje misijom i njezinu logistiku, među ostalim za sredstva, resurse i informacije koji su misiji na raspolaganju. Šef misije može u okviru svoje cjelokupne odgovornosti članovima osoblja misije delegirati zadaće u vezi s upravljanjem osobljem i financijskim pitanjima.

4. Voditelj misije odgovoran je za disciplinski nadzor nad osobljem misije. Disciplinske mjere nad upućenim osobljem provode nacionalna tijela države koja ga upućuje u skladu s nacionalnim pravilima, dotična institucija Unije odnosno ESVD.

5. Voditelj misije osigurava odgovarajuću vidljivost misije.

Članak 6.

Osoblje

1. Misija se sastoji ponajprije od članova osoblja koje upućuju države članice, institucije Unije odnosno ESVD. Svaka država članica, svaka institucija Unije i ESVD snose troškove povezane s osobljem koje upućuju, uključujući putne troškove do mjesta razmještanja i od njega, plaće, zdravstveno osiguranje i naknade, uz iznimku primjenjivih dnevnica.

2. Država članica, institucija Unije odnosno ESVD odgovorni su za odgovore na sve zahtjeve povezane s upućivanjem koje podnesu članovi osoblja koje su uputili ili koji se odnose na te članove osoblja i za pokretanje postupaka protiv takvih osoba.

3. Misija može zapošljavati međunarodno i lokalno osoblje na ugovornoj osnovi ako članovi osoblja koje upućuju države članice ne mogu obavljati potrebne funkcije. Iznimno, u opravdanim slučajevima, kada nije dostupan nijedan kvalificirani kandidat iz država članica, prema potrebi moguće je na ugovornoj osnovi zaposliti državljane trećih država sudionica.

4. Uvjeti zaposlenja te prava i obveze članova međunarodnog i lokalnog osoblja utvrđuju se u ugovorima između misije i dotičnog člana osoblja.

Članak 7.

Status misije i njezina osoblja

Status misije i njezina osoblja, uključujući, prema potrebi, povlastice, imunitete i druga jamstva potrebna za provedbu i neometano funkcioniranje misije, predmet su sporazuma sklopljenog na temelju članka 37. UEU-a i u skladu su s postupkom utvrđenim u članku 218. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 8.

Politički nadzor i strateško usmjeravanje

1. PSO u sklopu odgovornosti Vijeća i Visokog predstavnika provodi politički nadzor i strateško usmjeravanje misije. Vijeće ovlašćuje PSO da u tu svrhu donese odgovarajuće odluke u skladu s člankom 38. trećim stavkom UEU-a. Tim ovlaštenjem obuhvaćene su ovlasti za imenovanje voditelja misije, na prijedlog Visokog predstavnika, i za izmjenu operativnog plana (OPLAN). Vijeće i dalje ovlašteno za odlučivanje o ciljevima i okončanju misije. Odluke PSO-a o imenovanju voditelja misije objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*.

2. PSO redovito izvješćuje Vijeće.

3. PSO redovito i prema potrebi prima od zapovjednika civilne operacije i voditelja misije izvješća o pitanjima iz područjâ njihovih odgovornosti.

Članak 9.

Sudjelovanje trećih država

1. Ne dovodeći u pitanje autonomiju odlučivanja Unije ni njezin jedinstveni institucionalni okvir, treće države može se pozvati da doprinesu misiji, pod uvjetom da snose troškove osoblja koje upućuju, uključujući plaće, osiguranje od svih rizika, dnevnice i putne troškove do Armenije i iz Armenije te da, prema potrebi, doprinose tekućim troškovima misije.

2. Treće države koje doprinose misiji imaju u pogledu svakodnevnog upravljanja misijom jednaka prava i obveze kao i države članice.

3. Vijeće ovlašćuje PSO za donošenje odgovarajućih odluka koje se odnose na prihvaćanje predloženih doprinosa i za osnivanje Odbora doprinositelja.

4. Detaljni aranžmani u pogledu sudjelovanja trećih država utvrđuju se sporazumima sklopljenima u skladu s člankom 37. UEU-a i, prema potrebi, dodatnim tehničkim aranžmanima. Ako Unija i treća država sklapaju ili su sklopile sporazum o utvrđivanju okvira sudjelovanja te treće države u operacijama Unije za upravljanje krizama, odredbe tog sporazuma primjenjuju se u kontekstu misije.

Članak 10.

Sigurnost

1. Zapovjednik civilne operacije usmjerava planiranje sigurnosnih mjera voditelja misije i osigurava da ih misija pravilno i učinkovito provodi u skladu s člankom 4.

2. Voditelj misije odgovoran je za sigurnost misije i za osiguravanje usklađenosti s minimalnim sigurnosnim zahtjevima koji se primjenjuju na misiju, u skladu s politikom Unije o sigurnosti osoblja razmještenog izvan Unije u operativnom svojstvu na temelju glave V. UEU-a i njegovih popratnih instrumenata.

3. Voditelju misije pomaže službenik za sigurnost misije, koji izvješćuje voditelja misije o svojem djelovanju i održava bliski funkcionalni odnos s ESVD-om.

4. Osoblje misije prije preuzimanja dužnosti prolazi obvezno osposobljavanje o sigurnosti, u skladu s OPLAN-om. Osoblje također prolazi redovito osposobljavanje na terenu radi održavanja znanja, koje organizira službenik za sigurnost misije.

5. Voditelj misije osigurava zaštitu klasificiranih podataka EU-a, u skladu s Odlukom Vijeća 2013/488/EU ([1]).

Članak 11.

Sposobnost motrenja

Za misiju se aktivira sposobnost motrenja.

Članak 12.

Pravni aranžmani

Misija ima sposobnost nabavljati usluge i robu, sklapati ugovore i administrativne aranžmane, zapošljavati osoblje, imati bankovne račune, stjecati imovinu i raspolagati njome, ispunjavati svoje obveze i biti stranka u pravnom postupku, kako je to potrebno za provedbu ove Odluke.

Članak 13.

Financijski aranžmani

1. Financijski referentni iznos namijenjen pokrivanju rashoda povezanih s misijom za četiri mjeseca nakon stupanja na snagu ove Odluke iznosi 8 103 590,82 EUR. Vijeće odlučuje o financijskom referentnom iznosu za svako sljedeće razdoblje.

2. Svim se rashodima upravlja u skladu s pravilima i postupcima koji se primjenjuju na opći proračun Unije. Sudjelovanje fizičkih i pravnih osoba u dodjeli ugovora o javnoj nabavi misije otvoreno je bez ograničenjâ. Osim toga, na robu koju kupuje misija ne primjenjuje se pravilo o podrijetlu. Podložno odobrenju Komisije, misija može s državama članicama, državom domaćinom, trećim državama sudionicama i ostalim međunarodnim akterima sklapati tehničke aranžmane o nabavi opreme, usluga i prostora za misiju.

3. Misija odgovorna je za izvršenje svojeg proračuna. U tu svrhu misija potpisuje sporazum s Komisijom. Financijskim aranžmanima poštuju se zapovjedni lanac predviđen u člancima 3., 4. i 5. te operativne potrebe misije.

4. Misija u potpunosti izvješćuje Komisiju, pod čijim je nadzorom, o svim financijskim aktivnostima poduzetima u okviru njihova sporazuma.

5. Rashodi povezani s misijom priznaju se od datuma donošenja ove Odluke.

Članak 14.

Instrument za izgradnju povjerenja

1. Misija ima instrument za izgradnju povjerenja za utvrđivanje i provedbu projekata kojima se podupire njezina zadaća iz članka 2. stavka 2. točke (c).

2. Ova projektna jedinica prema potrebi olakšava projekte koje provode države članice i treće države u okviru svoje nadležnosti u područjima povezanima s misijom i radi promicanja njezinih ciljeva te pruža savjete u vezi s tim projektima.

([1]) Odluka Vijeća 2013/488/EU od 23. rujna 2013. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 274, 15.10.2013., str. 1.).

3. Misija je ovlaštena zatražiti financijske doprinose od država članica ili od trećih država radi provedbe projekata za koje je utvrđeno da na dosljedan način nadopunjuju druga djelovanja misije ako je taj projekt:

(a) predviđen u financijskom izvješću koje se odnosi na ovu Odluku; ili

(b) integriran tijekom mandata putem izmjene financijskog izvješća na zahtjev voditelja misije.

4. Misija s tim državama sklapa aranžman koji osobito obuhvaća posebne postupke u slučaju pritužaba trećih strana u pogledu štete nastale zbog djelovanja ili nedjelovanja misije prilikom korištenja sredstava koja su te države stavile na raspolaganje. Ni Unija ni VP ni pod kojim okolnostima ne odgovaraju državama koje daju doprinose za djelovanja ili propuste misije prilikom korištenja sredstava koja su te države stavile na raspolaganje.

5. PSO odlučuje o prihvaćanju financijskog doprinosa trećih država projektnoj jedinici.

Članak 15.

Dosljednost odgovora Unije i koordinacija

1. Visoki predstavnik osigurava dosljednost provedbe ove Odluke u odnosu na vanjsko djelovanje Unije u cjelini, uključujući programe Unije za pomoć.

2. Ne dovodeći u pitanje zapovjedni lanac, voditelj misije djeluje u bliskoj koordinaciji s delegacijom Unije u Armeniji i s PPEU-om kako bi se osigurala dosljednost djelovanja Unije u Armeniji; voditelj misije osobito prima političke smjernice od voditelja delegacije Unije u Armeniji u pogledu odnosa s armenskim vlastima, a od PPEU-a političke smjernice u pogledu odnosa između Armenije i Azerbajdžana.

3. Osim toga, ne dovodeći u pitanje zapovjedni lanac, voditelj misije obavješćuje voditelja delegacije u Azerbajdžanu o aktivnostima misije i savjetuje se s njime o pitanjima koja su važna za Azerbajdžan.

4. Voditelj misije prema potrebi provodi koordinaciju s drugim međunarodnim akterima.

Članak 16.

Stavljanje podataka na raspolaganje

1. Visoki predstavnik je ovlašten, prema potrebi i u skladu s potrebama misije, staviti na raspolaganje trećim državama povezanima s ovom Odlukom klasificirane podatke EU-a do stupnja tajnosti „CONFIDENTIEL UE / EU CONFIDENTIAL”, koji su nastali za potrebe misije, u skladu s Odlukom 2013/488/EU.

2. U slučaju specifične i hitne operativne potrebe, Visoki predstavnik je također ovlašten staviti na raspolaganje državi domaćinu sve klasificirane podatke EU-a do stupnja tajnosti „RESTREINT UE / EU RESTRICTED” koji su nastali za potrebe misije, u skladu s Odlukom 2013/488/EU. U tu svrhu sklapaju se aranžmani između Visokog predstavnika i nadležnih tijela države domaćina.

3. Visoki predstavnik je ovlašten staviti na raspolaganje trećim državama povezanima s ovom Odlukom sve neklasificirane dokumente EU-a koji su povezani s raspravama Vijeća o misiji i za koje vrijedi obveza čuvanja profesionalne tajne na temelju članka 6. stavka 1. Poslovnika Vijeća ([2]).

([2]) Odluka Vijeća 2009/937/EU od 1. prosinca 2009. o donošenju Poslovnika Vijeća (SL L 325, 11.12.2009., str. 35.).

4. Visoki predstavnik može delegirati ovlasti iz stavaka od 1. do 3. i mogućnost sklapanja aranžmanâ iz stavka 2. osobama pod svojom nadležnošću, zapovjedniku civilne operacije i voditelju misije, u skladu s odjeljkom VII. Priloga VI. Odluci 2013/488/EU.

Članak 17.

Pokretanje misije

1. Misija se pokreće odlukom Vijeća na datum koji preporuči zapovjednik civilne operacije misije kada ona dosegne početnu operativnu sposobnost.

2. Glavni tim misije obavlja potrebne pripreme kako bi omogućio da ona dosegne početnu operativnu sposobnost.

Članak 18.

Stupanje na snagu i trajanje

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

2. Primjenjuje se tijekom razdoblja od dvije godine od pokretanja misije.

3. PSO provodi stratešku procjenu misije i njezina mandata godinu dana nakon njezina pokretanja. Strateško preispitivanje misije provodi se pravodobno prije prestanka važenja ove Odluke.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. siječnja 2023.

Za Vijeće
Predsjednik
J. BORRELL FONTELLES